

Hannsen; Jørgensen; Kirck; Liders; Møller; Nielsen; Nørgaard; Rasmussen, R.; Schou; Thalbitzer; Westely; Wulff; Vorgen; Brasch; Bruhn, Th..

Fraværende.

Rasmussen, J.; Dahlerup; Faurischou; Mayng; Møllike; Nyholm; Simony; Uns-
gaard.

Formanden: Vi gjenoptage saaledes første Behandling af Sagen.

Thalbitzer: Jeg har allerede ytret, at jeg er meget tilfreds med Lovforslaget. Saa vidt jeg kan skjønne, er det i sin Heelhed af en saadan Bestaaffenhed, at det bør gaae igjennem i denne Sessjon. Det vil være det ærede Thing bekendt, at jeg i forrige Sessjon stillede Forslag om, at Vandmøller skulde kunne exproprieres imod fuldständig Erstatning, og, saavidt jeg erfarede, var Majoriteten i Thinget ogsaa derfor og vilde være gaaet ind derpaa, hvis ikke den daværende Indenrigsminister paa det Bestemteste havde erklæret, at han vilde tage Lovforslaget tilbage, hvis mit Forslag blev vedtaget, og jeg tog da mit Forslag tilbage, fordi jeg ikke vilde, at Lovforslaget af den Grund skulde falde. Det glæder mig nu meget at see, at ikke enkelte Medlemmer af det Udvalg, der har været nedfat i det andet Thing, men hele Udvalget, og hvoriblandt der er en Eier af en Vandmølle, har optaget mit Forslag, og jeg havde det Haab, at jeg skulde see det komme ind i Lovforslaget. Dette er nu ikke skeet, og, saavidt jeg har opfattet Sagens Forhandling i det andet Thing, er Grunden den, at Ministeren ikke vil gaae ind derpaa, men han har dog ved Siden deraf givet det Haab, at han ikke vil tabe denne vigtige Sag af Sigte og vilde virke hen til, at et Forslag derom snarest muligt blev forelagt, og det er dog altid en Beroligelse. Jeg antager endnu, som jeg tidligere har udtalt det, at det er Slutstenen, Hjørnesteinen for en complet, god Bandlovgivning, at Expropriation i alle sige Tilfælde maa kunne finde Sted. Det er en stor Mangel i vor hidtil gjældende Lovgivning, at Ex-

propriation ikke har kunnet finde Sted. Og er der noget Forhold, hvor Grundlovens § 87 kan siges at komme til en berettiget Anvendelse, saa er det disse Forhold; thi her er ikke Spørgsmaal om nogle enkelte Landboere, men Almeenvellet kræver, at vort Fædreland bliver saa vel dyrket og producerer saa Meget som muligt. Naar jeg nu har oplevet og næsten daglig har seet, hvilken Delæggelse der kan ske ved Vandmøller, og hvilken Beskjæring der kan opnaaes, naar de enten ere fjernede eller have modtaget saadanne Forandringer, at Bandet kan faae et tilbørligt Aflob, naar jeg har seet, hvorledes hele Strækninger af hundrede Tønder Land og derover have ligget hen som Sumpe, hvis Eiere ingen Fordeel have havt af dem, uden at kunne skyde engang imellem Beccasiner paa dem, medens dette nu er forandret saaledes, at der er store frodige Hvede- og Rapsmarker der, hvor jeg for en halv Snees Aar siden gif paa Jagt efter Under og Beccasiner, og, naar jeg har seet den Masse af Torv og Græs, der bliver bjerget der, som nu er af en ganske anden Bestaaffenhed, end naar det skulde bæres op af Bandet, saa kommer jeg til denne Overbeviisning, at det er Almeenvellets Gavn, naar saadanne Møller blive afløst; kan det altsaa i noget Tilfælde være tilladt i Henhold til Grundlovens § 87 at expropriere, saa maa det være i dette Tilfælde. Den allerede omtalte § 14 kan jeg naturligvis efter min Anskuelse ikke andet end troe burde ogsaa indeholde den Bestemmelse, at der kunde exproprieres, naar Bandet skal afbenyites, thi det er til sine Eiders ligesaa vigtigt at kunne afbenytte Bandet, som at kunne blive af med det; og hvor der er en Vandmølle, kan Bandet jo slet ikke bruges til noget virkelig Gavn, naar Møllerne ikke blive fuldständigt nedlagte. Det vil derfor være gavnligt, om der i § 14 indkommer en Bestemmelse om, at disse Møller og Bærter kunne afløses imod Erstatning. Jeg kan gjerne blive foranlediget til at stemme for et eller andet Ændringsforslag, som jeg kan see ikke kan gjøre noget Indgreb i Sagens Realitet; men jeg maa dog henlede Opmærksomheden paa et Punkt i § 20, hvor vistnok en Forandring bliver nødvendig; skjøndt det